

Udskriftsdato: 2. januar 2026

CIR1H nr 9084 af 25/01/2023 (Gældende)

Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Straffesager mod sundhedspersonale

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: CMS VB 9738

Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Straffesager mod sundhedspersonale

1. Overblik og tjekliste

1.1. Anvendelsesområde

Dette afsnit indeholder retningslinjer for politiets og anklagemyndighedens behandling af straffesager mod

- sundhedspersonale, herunder autoriserede psykologer,
- når sagen handler om, at disse udøver deres faglige virke.

Afsnittet indeholder herudover retningslinjer for anklagemyndighedens underretning mv. af andre myndigheder i sager, hvor sundhedspersonale begår strafbare forhold uden, at dette er begået i forbindelse med udøvelsen af deres faglige virke. Det drejer sig om følgende tilfælde:

- Visse forelæggelser for Styrelsen for Patientsikkerhed, jf. pkt. 3.1.1.
- Indberetninger til Rigsadvokaten i medfør af bl.a. indberetningscirkulæret, jf. pkt. 2.2., 6.1., 6.2.1. og 6.2.2.
- Underretning af Styrelsen for Patientsikkerhed og andre sundhedsfaglige myndigheder om domme, jf. pkt. 6.2.2.

Ved sundhedspersonale forstås i dette afsnit

- de faggrupper, der er autoriseret i henhold til lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed (autorisationsloven), og
- autoriserede psykologer

De faggrupper, der er autoriseret i henhold til autorisationsloven, er anført i autorisationslovens kapitel 8-24 d og omfatter bl.a. læger, sygeplejersker, social- og sundhedsassistenter, jordemødre, tandlæger, kiropraktorer, bioanalytikere, kliniske diætister, radiografer, bandagister og optikere.

Reglerne om autoriserede psykologer findes i lov om psykologer.

Ved udøvelse af fagligt virke forstås patientbehandling i bred forstand, herunder både lægelig behandling, indhentelse af informeret samtykke, udfærdigelse af lægeerklæringer, journalføring og videregivelse af helbredsoplysninger eller andre private oplysninger. Hvis sundhedspersonale f.eks. begår seksuelle overgreb mv. i forbindelse med den faglige behandling af forurettede, vil dette også være omfattet af begrebet fagligt virke.

1.2. Tjekliste

Sager mod sundhedspersonale forældes i visse tilfælde efter 2 år. Efterforskningen skal derfor tilrettelægges på en sådan måde, at der tages hensyn til forældelsesfristen. Se pkt. 3.1.5.

Påtalekompetencen tilkommer i visse sager statsadvokaten. Se pkt. 3.2.

Flere sager mod sundhedspersonale skal forelægges for/indberettes til statsadvokaten, Rigsadvokaten eller andre myndigheder. Du kan læse mere om de enkelte forelæggelser mv. i følgende punkter:

	Statsadvokaten	Rigsadvokaten	Styrelsen for Patientsikkerhed	Psykolognævnet	Retslægerådet
Sigtelse		<u>Pkt. 2.2.</u>			
Sundhedsfaglig bistand			Sager der skal forelægges <u>pkt. 3.1.1.</u> Sager der kan forelægges <u>pkt. 3.1.2.</u>	Sager der kan forelægges <u>pkt. 3.1.3.</u>	Sager der kan forelægges <u>pkt. 3.1.2. og pkt. 3.1.3.</u>
Tiltalerejsning	<u>Pkt. 3.2.</u>				
Administrative afgørelser		<u>Pkt. 6.1.</u>	<u>Pkt. 6.1.</u>	<u>Pkt. 6.1.</u>	<u>Pkt. 6.1.</u>
Inden ankefristens udløb	<u>Pkt. 6.2.1.</u>		<u>Pkt. 6.2.1.</u>	<u>Pkt. 6.2.1.</u>	<u>Pkt. 6.2.1.</u>
Ved fuldbyrdelse		<u>Pkt. 6.2.2.</u>	<u>Pkt. 6.2.2.</u>	<u>Pkt. 6.2.2.</u>	<u>Pkt. 6.2.2.</u>

1.3. Opgavefordelingen mellem de sundhedsfaglige myndigheder

Styrelsen for Patientsikkerhed

Styrelsen for Patientsikkerhed skal ifølge sundhedsloven § 213, stk. 1, føre det overordnede tilsyn med sundhedsforholdene og den sundhedsfaglige virksomhed på sundhedsområdet..

Hvis Styrelsen for Patientsikkerhed finder, at et forhold vil kunne give anledning til kritik eller anden sanktion over for personer inden for sundhedsvæsenet, skal styrelsen indbringe sagen for Sundhedsvæsenets Disciplinærnævn, jf. § 2 a i lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet.

Styrelsen for Patientsikkerhed er for sundhedsområdet endvidere advarselskoordinator for det advarsels-system, som følger af forordningen om det administrative samarbejde ved hjælp af informationssystemet for det indre marked (IMI-forordningen). Der henvises til rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Rettighedsfrakendelse.

Styrelsen for Patientsikkerhed underrettes via sikker e-mail til stps@stps.dk eller via almindelig post til Styrelsen for Patientsikkerhed, Enheden for Tilsyn, Islands Brygge 67, 2300 København S.

Sundhedsvæsenets Disciplinærnævn (Disciplinærnævnet)

Sundhedsvæsenets Disciplinærnævn behandler klager over den faglige virksomhed, der udøves af personer inden for sundhedsvæsenet, jf. § 2, stk. 1, i lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet. Disciplinærnævnet er i sin virksomhed uafhængigt af instruktioner om den enkelte sags

behandling og afgørelse, og nævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 13, stk. 1-2, i lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet.

Disciplinærnævnet afgiver efter § 3 i lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet en udtalelse om, hvorvidt sundhedspersoners sundhedsfaglige virksomhed har været kritisabel, eller om sundhedspersonen har handlet i strid med sundhedslovens kapitel 4-7 og 9 samt afsnit IV. Nævnet kan herunder udtale kritik med indskærpelse eller søge iværksat sanktioner, herunder indgive politianmeldelse.

Disciplinærnævnet kan efter lovens § 16, stk. 1, jf. § 12, stk. 1, forelægge sager for Styrelsen for Patientsikkerhed og Retslægerådet, før nævnet træffer afgørelse i en sag.

Psykolognævnet

Psykolognævnet fører tilsyn med de autoriserede psykologers faglige virksomhed, jf. § 2 a, stk. 1, i lov om psykologer.

Psykolognævnet underrettes via sikker e-mail til sikkermail@ast.dk eller via almindelig post til Psykolognævnet, Teglgolmsgade 3, 2450 København SV.

Retslægerådet

Retslægerådets opgave er ifølge § 1 i Lov om retslægerådet at afgive lægevidenskabelige og farmaceutiske skøn til offentlige myndigheder i sager om enkeltpersoners forhold.

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

2.1. Inddragelse af jurist i efterforskningen

Allerede i forbindelse med efterforskningen af en straffesag mod en sundhedsperson er det vigtigt at gøre sig overvejelser om forældelsesfristen. Efterforskningen må derfor tilrettelægges på en sådan måde, at der tages hensyn til forældelsesfristen. Se om forældelse i [pkt. 3.1.5](#).

Det vil desuden ofte være nødvendigt eller obligatorisk i straffesager mod sundhedspersonale at indhente sundhedsfaglig bistand under sagens behandling, jf. [pkt. 1.3](#). og [pkt. 3](#).

Der skal derfor inddrages en jurist i sagsbehandlingen fra efterforskningens begyndelse, således at der hurtigst muligt kan tages stilling til, om der skal ske forelæggelse for sundhedsmyndighederne, og om der skal tages skridt til at afbryde forældelsesfristen.

2.2. Indberetning til Rigsadvokaten, når der rejses sigtelse

Politikredsene skal indberette sigtelser i straffesager mod sundhedspersonale efter nedenstående retningslinjer. Om indberetning af domme og andre afgørelser, se [pkt. 6](#).

Politikredsene skal ved deres indberetning til Rigsadvokaten oplyse, hvorvidt sundhedsmyndighederne tidligere er orienteret om sagen, samt om den pågældendes ansættelsesforhold, herunder arbejdsfunktion, ansættelsessted og ansættelsesmyndighed.

Sager mod sundhedspersoner, der er ansat i den offentlige forvaltning

Politikredsene skal indberette straffesager mod personer, der er ansat i den offentlige forvaltning, til Rigsadvokaten, når der rejses sigtelse for overtrædelse af:

- straffeloven
- lov om euforiserende stoffer,
- lov om våben og eksplosivstoffer m.v. eller
- lov om knive og blankvåben m.v.

Det fremgår af § 3, stk. 1, nr. 1, i Justitsministeriets cirkulære nr. 9723 af 27. september 2021 om indberetning om straffesager mod offentligt ansatte, indberetning om straffesager vedrørende seksuelt misbrug af børn mv., terrorisme og offentlig billigelse af visse strafbare handlinger, herunder som led i religiøs oplæring, begået af personer, der er ansat eller beskæftiget med børn, samt indberetning om straffesager vedrørende spirituskørsel og samtidig kørsel i frakendelsestiden begået af personer, der er ansat uden for den offentlige forvaltning (indberetningscirkulæret).

Fremgangsmåden for indberetningerne er beskrevet i cirkulærets § 4.

Sager mod sundhedspersoner, der er ansat uden for den offentlige forvaltning

Politikredsene skal endvidere indberette straffesager mod personer, der er ansat uden for den offentlige forvaltning, i straffesager vedrørende seksuelt misbrug af børn mv., terrorisme og offentlig billigelse af visse strafbare handlinger, herunder som led i religiøs oplæring, samt i straffesager vedrørende spirituskørsel og samtidig kørsel i frakendelsestiden. Den nærmere afgrænsning af, hvilke misbrugsforhold der skal indberettes, fremgår af indberetningscirkulærets § 7 og 9 a.

Indberetning til Rigsadvokaten i sager mod sundhedspersoner, der er ansat uden for den offentlige forvaltning, vil i praksis som oftest være relevant i sager, hvor der rejses sigtelse mod en sundhedsperson, og hvor den pågældende som led i sin ansættelse eller beskæftigelse:

- har direkte kontakt med børn under 15 år eller
- færdes fast blandt børn under 15 år

Der skal alene foretages indberetning, hvis personen særligt og ikke kun lejlighedsvist beskæftiget med børn. Børnelæger, børnepsykologer og ansatte på børneafdelinger eller en institution med børn vil således være omfattet af indberetningsordningen, mens f.eks. alment praktiserende læger, der bl.a. tilser og behandler børn, ikke vil være omfattet.

Fremgangsmåden for indberetningerne er beskrevet i cirkulærets § 8.

Straffesager mod sundhedspersoner, som ikke er omfattet af indberetningscirkulæret

Politikredsene skal i alle straffesager mod sundhedspersonale, der ikke er omfattet af indberetningscirkulæret, overveje, om sagen kan have betydning for den pågældendes stilling eller virksomhed.

Det kan f.eks. være tilfældet, hvor en privatpraktiserende læge krænker en patients blufærdighed eller begår andre fysiske overgreb mod den pågældende, eller hvor en social- og sundhedsassistent, der er ansat i et vikarbureau, begår tyveri på arbejdspladsen.

Hvis sagen kan have betydning for sundhedspersonens stilling eller virksomhed, skal politikredsen overveje, om sagen skal indberettes til Rigsadvokaten med henblik på underretning af sundhedsmyndighederne eller en arbejdsgiver i medfør af lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger (retshåndhævelsesloven) eller i medfør af lov om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven).

Om en sag skal indberettes til Rigsadvokaten, vil bero på en konkret vurdering i den enkelte sag, hvor betingelserne i databeskyttelseslovens § 8, stk. 2, nr. 2 og 3, kan inddrages i vurderingen, herunder om videregivelsen sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrundet hemmeligholdelse, herunder hensynet til den oplysningen angår, eller om videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en myndigheds virksomhed eller påkrævet for en afgørelse, som myndigheden skal træffe.

3. Forberedelse

3.1. Før tiltalerejsning

3.1.1. Sager, der altid skal forelægges for Styrelsen for Patientsikkerhed

Visse straffesager mod sundhedspersonale (undtagen autoriserede psykologer) skal altid forelægges for Styrelsen for Patientsikkerhed. Det gælder også, selvom det strafbare forhold ikke er begået i forbindelse med udøvelsen af den pågældendes faglige virke.

Det drejer sig om følgende sager:

- Sager om lov om markedsføring af sundhedsydelser
- Sager om kvaksalveri, jf. kapitel 26 i autorisationsloven
- Sager, der rejser spørgsmål om rettighedsfrakendelse, jf. straffelovens §§ 78-79.

Sagerne skal forelægges for Styrelsen for Patientsikkerhed, uanset om Disciplinærnævnet af andre grunde har behandlet sagen. Det skyldes, at Disciplinærnævnet alene behandler sager om udøvelse af den faglige virksomhed, hvorimod sager om f.eks. lov om markedsføring af sundhedsydelser samt sager om kvaksalveri hører under Styrelsen for Patientsikkerheds kompetence.

Kontaktoplysninger for Styrelsen for Patientsikkerhed fremgår af pkt. 1.3.

Sager, som rejser spørgsmål om rettighedsfrakendelse, skal endvidere forelægges for statsadvokaten, hvis sagen angår overtrædelse af autorisationslovens § 75 om grovere eller gentagen forsømmelse eller skødesløshed i udøvelsen af den pågældendes virksomhed. Der henvises til pkt. 3.2.

3.1.2. Sager mod sundhedspersoner (undtagen autoriserede psykologer), der kan forelægges for de sundhedsfaglige myndigheder

Hvis anklagemyndigheden i sager mod sundhedspersonale (undtagen autoriserede psykologer) vurderer, at det er nødvendigt med sundhedsfaglig bistand, kan sagen forelægges for de sundhedsfaglige myndigheder efter nedenstående retningslinjer.

Sager, som ikke er indbragt for Disciplinærnævnet

Hvis sagen ikke er indbragt for Disciplinærnævnet, skal anklagemyndigheden forelægge sagen for Styrelsen for Patientsikkerhed, hvis det skønnes nødvendigt med sundhedsfaglig bistand.

Kontaktoplysninger for Styrelsen for Patientsikkerhed fremgår af pkt. 1.3.

Anklagemyndigheden kan ikke forelægge sager for Disciplinærnævnet, idet nævnet alene behandler klager over den faglige virksomhed vedrørende patientbehandling, der udøves personer inden for sundhedsvæsenet. Disciplinærnævnet afgiver ikke udtalelser til brug for anklagemyndighedens behandling af sager mod sundhedspersonale.

Det vil typisk være relevant at forelægge sagen for Styrelsen for Patientsikkerhed, når der er tale om

- overtrædelse af autorisationsloven eller af straffeloven ved udøvelse af faglig virksomhed
- fejl eller ulykker i forbindelse med benyttelse af medicinsk udstyr
- overtrædelse af sundhedsloven, herunder problemstillinger om ligsyn og obduktion mv. samt om transplantation, sterilisation og kastration eller om svangerskabsafbrydelse
- særligt alvorlige eller principielle forhold, hvor Styrelsen for Patientsikkerhed tidligere har udsendt cirkulærer, vejledninger eller retningslinjer til sundhedsvæsenet og dets personale
- ansvarsfordelingen mellem flere sundhedspersoner af forskellig titel og/eller uddannelse og
- mere specielle sundhedsfaglige spørgsmål, hvor der findes behov for uddybende spørgsmål eller afklaring af gældende rutiner inden for sundhedsvæsenet.

I sager om sundhedspersoners faglige virksomhed kan anklagemyndigheden endvidere forelægge sagen for Styrelsen for Patientsikkerhed med henblik på en vurdering af, om der er tale om en overtrædelse af autorisationslovens § 75 om grovere eller gentagen forsømmelse eller skødesløshed i udøvelsen af sin virksomhed.

Påtalekompetencen i sager om grovere eller gentagen forsømmelse eller skødesløshed, jf. autorisationslovens § 75, tilkommer statsadvokaten, jf. pkt. 3.2.

Hvis Styrelsen for Patientsikkerhed vurderer, at der foreligger et strafbart forhold, vil styrelsen returnere sagen til anklagemyndigheden med tilkendegivelse herom.

Vurderer styrelsen, at der ikke foreligger et strafbart forhold, men dog skønner, at den autoriserede sundhedsperson under udøvelsen af sin virksomhed har overtrådt lovgivningen, jf. eksempelvis autorisationslovens § 17, som ikke er straffebelagt, vil styrelsen returnere sagen til politiet med en tilkendegivelse herom og derefter indbringe sagen for Disciplinærnævnet, hvis forholdet er omfattet af nævnets kompetence. Se nærmere om nævnets kompetence i pkt. 1.3.

Styrelsen for Patientsikkerhed skal ifølge § 2 a i lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet indbringe sager for Disciplinærnævnet, hvis styrelsen mener, at der kan være grundlag for kritik af eller sanktion over for personer inden for sundhedsvæsenet.

Sager, der har været forelagt for Styrelsen for Patientsikkerhed, kan efter en konkret vurdering efterfølgende forelægges for Retslægerådet, jf. pkt. 3.1.4.

Sager, som er eller har været indbragt for Disciplinærnævnet

I straffesager mod sundhedspersonale kan der foreligge en afgørelse fra Disciplinærnævnet, hvor nævnet har anmodet politi og anklagemyndighed om at overveje at rejse tiltale mod en sundhedsperson.

Der kan også være tilfælde, hvor Disciplinærnævnet har behandlet sagen og ikke fundet grundlag for at anmode politi og anklagemyndighed om at rejse tiltale, men hvor patienten (eller den, der varetager patientens interesser) har indgivet politianmeldelse.

I andre tilfælde kan Disciplinærnævnet være i gang med at behandle sagen samtidig med, at der er indgivet politianmeldelse.

Hvis anklagemyndigheden i disse situationer vurderer, at det er nødvendigt med yderligere sundhedsfaglig bistand, skal sagen forelægges for Retslægerådet. Fremgangsmåden er beskrevet under pkt. 3.1.4.

Hvis Disciplinærnævnet inden nævnets afgørelse har forelagt sagen for Retslægerådet, er det som udgangspunkt ikke nødvendigt at indhente en yderligere udtalelse fra Retslægerådet.

I de sager, hvor Disciplinærnævnet ikke har indhentet en udtalelse fra Retslægerådet, skal anklagemyndigheden konkret vurdere, om der er behov for, at sagen forelægges for Retslægerådet, eller om sagen kan afgøres på det foreliggende grundlag.

Sagen kan ikke forelægges for Styrelsen for Patientsikkerhed. Det skyldes, at Disciplinærnævnet er et uafhængigt klageorgan, hvis afgørelser er endelige. Nævnets afgørelser kan ikke indbringes for andre offentlige myndigheder.

3.1.3. Sager mod autoriserede psykologer

I straffesager mod autoriserede psykologer kan anklagemyndigheden forelægge sagen for Psykolognævnet, hvis det skønnes nødvendigt med sundhedsfaglig bistand, medmindre sagen er eller har været indbragt for Disciplinærnævnet. Fremgangsmåden er beskrevet i pkt. 3.1.4.

Sager, der ikke er indbragt for Disciplinærnævnet

Hvis sagen ikke er indbragt for Disciplinærnævnet, kan sagen forelægges for Psykolognævnet, der fører tilsyn med de autoriserede psykologers faglige virksomhed, jf. § 2 a, stk. 1, i lov om psykologer.

Psykolognævnet kan bl.a. vurdere, om den autoriserede psykolog har udvist den påkrævede omhu, samvittighedsfuldhed samt uhildethed i forbindelse med udøvelsen af sin virksomhed samt udfærdigelsen af erklæringer, jf. § 12 og § 16 i lov om psykologer.

Kontaktoplysninger for Psykolognævnet fremgår af pkt. 1.3.

Sager, som har været forelagt Psykolognævnet, kan – hvis det efter en konkret vurdering skønnes, at der er behov for det – også forelægges for Retslægerådet.

Anklagemyndigheden kan ikke forelægge sager for Disciplinærnævnet, idet nævnet alene behandler klager over den faglige virksomhed vedrørende patientbehandling, der udøves personer inden for sundhedsvæsenet. Disciplinærnævnet afgiver ikke udtalelser til brug for anklagemyndighedens behandling af sager mod sundhedspersonale.

Sagen kan heller ikke forelægges for Styrelsen for Patientsikkerhed, idet styrelsen ikke fører tilsyn med autoriserede psykologer, jf. autorisationslovens § 5, stk. 3.

Sager, som er eller har været indbragt for Disciplinærnævnet

Hvis anklagemyndigheden i straffesager mod autoriserede psykologer, hvor Disciplinærnævnet behandler eller har behandlet sagen, har brug for yderligere sundhedsfaglig bistand, kan sagen forelægges for Retslægerådet.

Hvis Disciplinærnævnet inden nævnets afgørelse har forelagt sagen for Retslægerådet, er det som udgangspunkt ikke nødvendigt at indhente en yderligere udtalelse fra Retslægerådet.

I de sager, hvor Disciplinærnævnet ikke har indhentet en udtalelse fra Retslægerådet, skal anklagemyndigheden konkret vurdere, om der er behov for, at sagen forelægges for Retslægerådet, eller om sagen kan afgøres på det foreliggende grundlag.

Sagen kan ikke forelægges for Psykolognævnet. Det skyldes, at Disciplinærnævnet er et uafhængigt klageorgan, hvis afgørelser er endelige. Nævnets afgørelser kan ikke indbringes for andre offentlige myndigheder.

3.1.4. Krav til anklagemyndighedens forelæggelse for Retslægerådet og Psykolognævnet

Forelæggelse af sagen for Retslægerådet skal ske ved et brev fra anklagemyndigheden, hvori spørgsmålene formuleres. Samtlige sagens akter vedlægges, herunder alt relevant lægeligt materiale som f.eks. røntgenbilleder og skanningsresultater. En eventuel bilagsfortegnelse skal ligeledes vedlægges.

Spørgsmålene skal formuleres klart og konkret, og det skal ved forelæggelsen klart angives, hvilke faktiske forhold Retslægerådet skal udtale sig om.

Hvis der er tvivl om, hvilke faktiske omstændigheder der kan lægges til grund ved sagens afgørelse, skal dette oplyses, ligesom det skal overvejes, om der er behov for at stille alternative spørgsmål, f.eks. på baggrund af de forklaringer, som er afgivet af den sigtede om hændelsesforløbet.

Spørgsmålene må ikke stilles således, at der lægges op til en bevismæssig vurdering eller stillingtagen til, om den sigtede kan anses for skyldig i bestemte lovovertrædelser, idet denne vurdering henhører under retten.

Anklagemyndigheden må derfor i henvendelsen til Retslægerådet beskrive den faktiske adfærd, som anklagemyndigheden på baggrund af efterforskningen i sagen opfatter denne, og stille de enkelte spørgsmål til rådet i relation hertil.

Der må endvidere ikke stilles spørgsmål, hvor Retslægerådet anmodes om en gennemgang af, om et længere hændelsesforløb er foregået i overensstemmelse med de gældende regler.

Af hensyn til spørgsmålet om forældelse af strafansvaret skal Retslægerådet i forelæggelsen anmodes om en hurtig besvarelse, ligesom tidspunktet for forældelsesfristens udløb skal oplyses. Se nærmere om forældelse i pkt. 3.1.5.

Tilsvarende fremgangsmåde skal anvendes ved forelæggelse af sager for Psykolognævnet, jf. pkt. 3.1.3. om Psykolognævnets kompetence.

3.1.5. Forældelse

Strafferammen for overtrædelse af autorisationsloven og lov om psykologer erbøde eller fængsel i indtil 3 eller 4 måneder. Efter straffelovens § 93, stk. 1, nr. 1, er forældelsesfristen således 2 år.

For at undgå, at sagen forældes, inden der er taget skridt til at afbryde forældelsesfristen, skal sagens behandling derfor tilrettelægges på en sådan måde, at der tages hensyn til forældelsesfristen. I forbindelse med forelæggelse af sagen for de sundhedsfaglige myndigheder skal disse således anmodes om hurtig besvarelse, ligesom tidspunktet for forældelsesfristens udløb skal oplyses. Der skal endvidere tages skridt til afbrydelse af forældelsesfristen, hvis der er behov herfor.

I sager, der er indbragt for Disciplinærnævnet, og hvor der rejses tiltale inden Disciplinærnævnets afgørelse foreligger, skal nævnet underrettes om tiltalerejsningen, således at nævnet kan tage stilling til, om man vil afvente den strafferetlige afgørelse.

3.2. Tiltalerejsning

Tiltalerspørgsmålet i sager om grovere eller gentagen forsømmelse eller skødesløshed i udøvelsen af sin virksomhed, jf. autorisationslovens § 75, skal forelægges for statsadvokaten. Det gælder også, selv om politikredsen vurderer, at sagen bør afsluttes med en påtaleopgivelse eller et tiltalefrafald. Der henvises til rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Forelæggelse og indberetning mv., pkt. 3.1.2. og 3.1.3.

Statsadvokatens påtalekompetence fremgik tidligere direkte af autorisationslovene (lægelovens § 18, stk. 2, sygeplejerskelovens § 10, stk. 2, tandlægelovens § 19, stk. 2, lov om kliniske tandteknikere § 14, stk. 2, lov om jordemødre § 14, stk. 2, og lov om kiropraktorer § 14, stk. 2).

Da de tidligere gældende autorisationslove blev samlet i lov nr. 451 af 22. maj 2006 om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed, blev det ikke samtidig anført i bestemmelsen i § 75, at statsadvokaten har påtalekompetencen. Det fremgår dog af forarbejderne til loven (L 111 af 14. december 2005, de specielle bemærkninger til § 75), at bestemmelsen er en videreførelse af lægelovens § 18 og tilsvarende bestemmelser i de andre autorisationslove, og at statsadvokaten påtaler overtrædelse af bestemmelsen.

I sager om autorisationslovens § 75, hvor der opstår spørgsmål om rettighedsfrakendelse, jf. straffelovens §§ 78-79, skal spørgsmålet om rettighedsfrakendelse forelægges for statsadvokaten i forbindelse med forelæggelse af tiltalespørgsmålet. Der henvises til rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Forelæggelse og indberetning mv., pkt. 3.4.2.

4. Jura

5. Straf og andre retsfølger

Der henvises til rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Rettighedsfrakendelse.

6. Efter dom eller anden strafferetlig afgørelse

Dette afsnit indeholder retningslinjer for, hvornår og hvem anklagemyndigheden skal underrette mv. om domme og andre strafferetlige afgørelser i sager mod sundhedspersonale.

Afsnittet er opbygget i kronologisk rækkefølge. Det vil sige, at det fremgår af de enkelte afsnit, hvornår der i forbindelse med behandlingen af en straffesag skal ske underretning, hvem der skal underrettes, samt hvem der har ansvaret for, at der sker underretning. Der henvises i øvrigt til skemaet i pkt. 1.2.

Om indberetning i forbindelse med sigtelse se pkt. 2.2.

Se i rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Rettighedsfrakendelse, pkt. 6., vedrørende forelæggelse/indberetning af domme, hvor der er idømt rettighedsfrakendelse.

6.1. Underretning om afgørelser om afvisning eller standsning af efterforskning, påtaleopgivelse, tiltalefrafald eller bødeforelæg

Politikredsene skal underrette mv. efter nedenstående retningslinjer. Der skal ske underretning i afgørelser om:

- afvisning og standsning af efterforskningen, jf. retsplejelovens § 749,
- påtaleopgivelse, jf. retsplejelovens § 721,
- tiltalefrafald, jf. retsplejelovens § 722, og
- bødeforelæg, jf. retsplejelovens § 832.

Statsadvokaterne skal – når de har påtalekompetencen – underrette mv. om ovennævnte afgørelser efter nedenstående retningslinjer.

Indberetning til Rigsadvokaten

Politikredsene/statsadvokaterne skal indberette afgørelser om påtaleopgivelse, tiltalefrafald eller bødeforelæg til Rigsadvokaten, hvis sagen tidligere i forbindelse med sigtelse er indberettet til Rigsadvokaten efter indberetningscirkulæret, jf. pkt. 2.2.

Herudover skal politikredsene/statsadvokaterne overveje, om afgørelser om påtaleopgivelse, tiltalefrafald eller bødeforelæg i straffesager mod sundhedspersoner, der ikke er omfattet af indberetningscirkulæret, skal indberettes til Rigsadvokaten, hvis

- sagen kan have betydning for den pågældendes stilling eller virksomhed og
- databeskyttelseslovens betingelser for at videregive oplysninger om straffesagen er opfyldt.

Læs mere om indberetning af sager mod sundhedspersoner uden for den offentlige forvaltning i pkt. 2.2.

Politikredsene/statsadvokaterne skal i deres indberetning til Rigsadvokaten oplyse, om sundhedsmyndighederne tidligere er orienteret om sagen, samt om den pågældendes ansættelsesforhold, herunder arbejdsfunktion, ansættelsessted og ansættelsesmyndighed.

Underretning af Styrelsen for Patientsikkerhed og andre sundhedsfaglige myndigheder

Politikredsene/statsadvokaterne skal underrette Styrelsen for Patientsikkerhed og andre sundhedsfaglige myndigheder om afgørelser om afvisning og standsning af efterforskningen, påtaleopgivelse, tiltalefrafald eller bødeforelæg, hvis

- Styrelsen for Patientsikkerhed eller den sundhedsfaglige myndighed har anmeldt sagen eller
- Styrelsen for Patientsikkerhed eller den sundhedsfaglige myndighed har afgivet en udtalelse i sagen.

6.2. Underretning om domme

Politikredsene skal underrette om domme efter nedenstående retningslinjer.

6.2.1. Inden ankefristens udløb (byretsdomme)

Forelæggelse for statsadvokaten

Politikredsene skal inden udløbet af ankefristen eller fristen for indgivelse af ansøgning om anketilladelse indsende byretsdomme til statsadvokaten, når sagen tidligere har været forelagt for statsadvokaten, jf. pkt. 3.2.

Underretning af Styrelsen for Patientsikkerhed og andre sundhedsfaglige myndigheder

Politikredsene skal inden ankefristens udløb sende kopi af byretsdomme til Styrelsen for Patientsikkerhed eller andre sundhedsfaglige myndigheder, hvis myndigheden

- har anmeldt sagen eller
- har afgivet en udtalelse i sagen

Styrelsen for Patientsikkerhed skal endvidere underrettes om rettighedsfrakendelser. Se i rigsadvokatmeddelesen afsnittet om Rettighedsfrakendelse, pkt. 6.2.

Kontaktoplysninger for Styrelsen for Patientsikkerhed og Psykolognævnet fremgår af pkt. 1.3.

6.2.2. I forbindelse med fuldbyrdelse af alle domme

Indberetning til Rigsadvokaten

Politikredsene skal i medfør af indberetningscirkulæret indberette straffesager mod sundhedspersoner, der er ansat i den offentlige forvaltning, når der afsiges dom for overtrædelse af

- andre love end straffeloven, lov om euforiserende stoffer, lov om våben og eksplosivstoffer m.v., og lov om kniv og blankvåben m.v., og
- den pågældende derved idømmes højere straf end bøde.

Herudover skal domme indberettes til Rigsadvokaten, hvis sagen tidligere er indberettet efter indberetningscirkulæret, jf. pkt. 2.2.

Politikredsene skal endvidere i straffesager mod sundhedspersoner, der ikke er omfattet af indberetningscirkulæret, overveje, om dommen skal indberettes til Rigsadvokaten, hvis

- sagen kan have betydning for den pågældendes stilling eller virksomhed og
- databeskyttelseslovens betingelser for at videregive oplysninger om straffesagen er opfyldt.

Læs mere om indberetning af sager mod sundhedspersoner uden for den offentlige forvaltning i pkt. 2.2.

Politikredsene skal i deres indberetning til Rigsadvokaten oplyse, om sundhedsmyndighederne tidligere er orienteret om sagen, samt om den pågældendes ansættelsesforhold, herunder arbejdsfunktion, ansættelsessted og ansættelsesmyndighed.

Underretning af Styrelsen for Patientsikkerhed og andre sundhedsfaglige myndigheder

Politikredsene skal sende en kopi af domme til Styrelsen for Patientsikkerhed eller andre sundhedsfaglige myndigheder, når myndigheden

- har anmeldt sagen eller
- har afgivet udtalelse i sagen.

Hvis myndigheden har modtaget kopi af byretsdommen efter retningslinjerne i pkt. 6.2.1, kan underretning foretages ved, at der gives besked til myndigheden om, at dommen er endelig.

Styrelsen for Patientsikkerhed skal endvidere underrettes om rettighedsfrakendelser. Se i rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Rettighedsfrakendelse, pkt. 6.3.

Kontaktoplysninger for Styrelsen for Patientsikkerhed og Psykolognævnet fremgår af pkt. 1.3.

6.3. Domme til Vidensbasen

Anklageren skal overveje, om dommen er egnet til at indgå i Anklagemyndighedens Vidensbase.

Vidensbasen skal dels indeholde afgørelser, som afspejler straffniveauet, praksis for rettighedsfrakendelse og andre retsfølger mv., dels afgørelser af mere principiel karakter, hvor der er taget stilling til et eller flere uafklarede spørgsmål i relation til bestemmelsernes anvendelsesområde, fortolkning mv.

En afgørelse kan også have generel betydning, hvis den f.eks. indeholder en sagkyndig erklæring eller anden faglig udtalelse, som vil være anvendelig i andre sager.

Domme til Vidensbasen sendes på mail til vidensenheden@ankl.dk med en kort begrundelse for indstillingen. Domme til Vidensbasen skal være endelige.

7. Love og forarbejder

- Lov nr. 731 af 8. juli 2019 om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed (autorisationsloven).
- Lov nr. 1534 af 1. juli 2021 om psykologer mv. (psykologloven).
- Lov nr. 210 af 27. januar 2022 (sundhedsloven).
- Justitsministeriets cirkulære nr. 9723 af 27. september 2021 om indberetning om straffesager mod offentligt ansatte, indberetning om straffesager vedrørende seksuelt misbrug af børn mv., terrorisme og offentlig billigelse af visse strafbare handlinger, herunder som led i religiøs oplæring, begået af personer, der er ansat eller beskæftiget med børn, samt indberetning om straffesager vedrørende spirituskørsel og samtidig kørsel i frakendelsestiden begået af personer, der er ansat uden for den offentlige forvaltning (indberetningscirkulæret).

Rigsadvokaten, den 25. januar 2023

RIGSADVOKATEN

/ Rigsadvokaten